

สรุปการประชุม

ระดมความคิดเห็นกำหนดกรอบและวางแผนการดำเนินงานพัฒนาระบบการดูแลผู้สูงอายุในชุมชนแบบไร้รอยต่อ
ครั้งที่ ๒/๒๕๖๔

วันพฤหัสบดีที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๖๔ เวลา ๐๙.๓๐-๑๖.๐๐ น.

ณ ห้องประชุม ๒ ชั้น ๙ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ

*****

ผู้เข้าประชุม

๑. นายแพทย์อักรพล คุรุศาสตร์	ผู้ช่วยอธิบดีกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ	ประธาน
๒. ทันตแพทย์หญิง ดร.อรุณี ลายธีระพงศ์	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง	
๓. ทันตแพทย์ ดร.ยศกฤต หล่อชัยวัฒนา	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง	
๔. นางณัฐกาญจน์ ศรีสำอางค์	กองบริหารการสาธารณสุข	
๕. นางอารีรัตน์ ขาววิวัฒน์	กองบริหารการสาธารณสุข	
๖. นางสาวสุจิตตา ทักกะทิน	กองบริหารการสาธารณสุข	
๗. นางสาวสุพัตรา ต่อศรี	กองบริหารการสาธารณสุข	
๘. นายชัยณรงค์ สังข์จำง	กองสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ	
๙. นางอมรศรี ยอดคำ	นักวิชาการอิสระ	
๑๐. ทันตแพทย์พลฤกษ์ โสภารัตน์	สำนักทันตสาธารณสุข กรมอนามัย	
๑๑. นางศุภกนิจ วิษณุพงษ์พร	กองสุขศึกษา กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ	
๑๒. นางศศิธรินญา อัมพรพันธ์	กองสุขศึกษา กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ	
๑๓. นางรัชณี บุญเรืองศรี	สำนักอนามัยผู้สูงอายุ กรมอนามัย	
๑๔. นางแคทเธีย โฆษร	สำนักโภชนาการ กรมอนามัย	
๑๕. นางพะงางาม พงศ์จตุรวิทย์	สถาบันเวชศาสตร์สมเด็จพระสังฆราชญาณสังวรเพื่อผู้สูงอายุ กรมการแพทย์	
๑๖. นายสมคิด สุริยวรรณ	สำนักอนามัยผู้สูงอายุ กรมอนามัย	
๑๗. นางอุบล นิยมจันทร์	กองยุทธศาสตร์และแผนงาน	
๑๘. นางสาวชุติมา สัจกุล	ผู้สื่อข่าว	
๑๙. นางวรรัตน์ กิจพจน์	กองสนับสนุนสุขภาพภาคประชาชน	
๒๐. นางสาวสุธาทิพย์ จันทร์รักษ์	กองสนับสนุนสุขภาพภาคประชาชน	เลขา
๒๑. นางสาวชลกร ภูสกุลสุข	กองสนับสนุนสุขภาพภาคประชาชน	ผู้ช่วยเลขา
๒๒. นายเจษฎา ผาผง	กองสนับสนุนสุขภาพภาคประชาชน	ผู้ช่วยเลขา
๒๓. นางสาวรตี สงวนรัตน์	กองสนับสนุนสุขภาพภาคประชาชน	ผู้ช่วยเลขา
๒๔. นายอำพล มุ่งคิด	กองสนับสนุนสุขภาพภาคประชาชน	ผู้ช่วยเลขา
๒๕. นางสาวจิรัชญา ทองคำพานิช	กองสนับสนุนสุขภาพภาคประชาชน	ผู้ช่วยเลขา

เริ่มประชุม เวลา ๐๙.๓๐ น.

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

๑.๑ นายแพทย์อัศพรพล ศุภศาสตรา ผู้ช่วยอธิบดีกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ ได้แจ้งคำสั่งกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ ที่ ๒๔๙ / ๒๕๖๔ เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการและขับเคลื่อนการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคที่จำเป็นสำหรับผู้สูงอายุ เพื่อการดูแลและพึ่งพาตนเองของครอบครัวและชุมชน (Community PP&P Packages)

โดยมีคณะที่ปรึกษา ประกอบด้วย อธิบดีกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ นายพิศิษฐ์ ศรีประเสริฐ ที่ปรึกษาราชวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ สาธารณสุขนิเทศก์ เขตสุขภาพที่ ๔ นายสิริรัตน์ อนุรัตน์พานิช คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล และนางสาวอรุณี ลายธีระพงศ์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

นายแพทย์ภานุวัฒน์ ปานเกตุ รองอธิบดีกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ เป็นประธานคณะทำงาน นายแพทย์อัศพรพล ศุภศาสตรา ผู้ช่วยอธิบดีกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ เป็นรองประธาน

คณะทำงาน ประกอบด้วยผู้แทนกรมวิชาการต่างๆในกระทรวงสาธารณสุข และมีผู้แทนจาก กองสนับสนุนสุขภาพภาคประชาชน กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ เป็นกรรมการและเลขานุการ

มีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

๑. ประเมินความต้องการ และกำหนดแนวทางการบริหารจัดการเพื่อขับเคลื่อนการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคที่จำเป็นสำหรับผู้สูงอายุในครอบครัวและชุมชน โดยเชื่อมโยงกับนโยบายระบบสุขภาพปฐมภูมิเข้มแข็ง “คนไทยทุกครอบครัว มีหมอประจำตัว ๓ คน”

๒. พัฒนาและจัดทำชุดความรู้ การส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคที่จำเป็นสำหรับผู้สูงอายุ เพื่อการดูแลและพึ่งพาตนเองของครอบครัวและชุมชน (Community PP&P Packages)

๓. กำกับ ติดตาม และรายงานผลการดำเนินงาน

๔. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

มติที่ประชุม รับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองรายงานการประชุม

รับรองรายงานการประชุมระดมความคิดเห็นกำหนดกรอบและวางแผนการดำเนินงานพัฒนาระบบการดูแลผู้สูงอายุในชุมชนแบบไร้รอยต่อ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ วันพุธที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๖๔ เวลา ๐๙.๓๐-๑๕.๐๐ น. ณ ห้องประชุม ๕ ชั้น ๙ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ

มติที่ประชุม รับรองรายงานการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๔

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเพื่อทราบ

ความก้าวหน้าการจัดงานวันผู้สูงอายุ กระทรวงสาธารณสุข ๒๕๖๔ วันที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๔

สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข โดยกองบริหารการสาธารณสุข ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้รับผิดชอบในการจัดประชุมโครงการ “โครงการสุขภาพดี วิถีใหม่ เทคโนโลยีทันสมัย คลินิกสูงวัย ใส่ใจดูแลผู้สูงอายุ” ซึ่งจะมีกิจกรรม อาทิเช่น เปิดชุดของขวัญเนื่องในวันผู้สูงอายุ Kick off ออนไลน์จากส่วนกลางพร้อมทุกจังหวัดผ่านระบบออนไลน์ การแถลงข่าว ประชาสัมพันธ์ และจัดนิทรรศการ ณ บริเวณโถง ชั้น ๑ อาคาร ๓ ตึกสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข วันที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๔ โดยมี นายอนุทิน ชาญวีรกูล รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข เป็นประธาน

มติที่ประชุม รับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องเพื่อพิจารณา

ชุดความรู้การส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคที่จำเป็นสำหรับผู้สูงอายุ เพื่อการดูแลและพึ่งพาตนเองของครอบครัวและชุมชน (Community PP&P Packages)

๔.๑ การป้องกันภาวะสมองเสื่อม

ผู้แทนกรมการแพทย์ ได้นำเสนอเนื้อหา ดังนี้

การจัดการปัญหาภาวะความจำในปัจจุบันกระทรวงสาธารณสุขมีการดำเนินการคัดกรองในชุมชนโดยอาสาสมัครสาธารณสุข และการคัดแยกโดย พยาบาลวิชาชีพในระดับปฐมภูมิ (อาจจะเป็นที่รพ.สต.หรือ รพช. หรือ PCU) เพื่อค้นหาผู้สูงอายุที่มีปัญหาความจำเข้าสู่ระบบการดูแลสุขภาพ ทำให้ผู้สูงอายุเข้าถึงสิทธิการดูแลรักษา เมื่อผ่านระบบการคัดกรอง คัดแยก ระบบการคัดกลุ่ม (การวินิจฉัย) และระบบการดูแลต่อเนื่องในชุมชน จะทำให้เราสามารถคัดกรองผู้สูงอายุได้ ๓ กลุ่ม คือ กลุ่มที่ไม่มีปัญหาความจำ กลุ่มที่มีการรู้คิดบกพร่องเล็กน้อย และกลุ่มที่สงสัยสมองเสื่อม ในกลุ่มผู้สูงอายุที่สงสัยว่ามีภาวะสมองเสื่อม จะถูกส่งต่อโดยระบบการส่งต่อเพื่อรับการตรวจวินิจฉัย และเมื่อได้รับการวินิจฉัยก็กลับมาดูแลต่อเนื่องในชุมชน เชื่อมกับระบบการดูแลระยะยาวในชุมชน ตลอดจนการป้องกันได้แก่การจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม การจัดกิจกรรมที่ไม่เสี่ยงอันตราย

กรมการแพทย์จะไปปรับเนื้อหาให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดทำชุดความรู้ และให้ข้อสังเกตว่าชุดความรู้ที่จะจัดทำขึ้น ต้องวัดความรู้ความเข้าใจของคนนำไปใช้ และนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง สู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมได้ และสามารถเชื่อมโยงได้ตั้งแต่ระดับโรงพยาบาลจนถึงการดูแลต่อเนื่องในชุมชน โดยอาสาสมัครสามารถนำไปใช้ได้โดยมีเจ้าหน้าที่เป็นผู้ให้คำแนะนำเบื้องต้น

ผู้แทนกรมอนามัย ได้ให้ข้อสังเกตว่า คู่มือที่จะจัดทำขึ้นนี้เป็นรูปแบบไหน ใครจะนำไปใช้ประโยชน์ ซึ่งจะทำให้คณะทำงานได้จัดทำเนื้อหาได้ถูกต้อง ซึ่งนางสาวสุธาทิพย์ จันทร์กฤษ ได้กล่าวว่า กรมสนับสนุนบริการสุขภาพมีงบประมาณสำหรับการจัดพิมพ์คู่มือแนวทาง ซึ่งจะจัดทำเป็นรูปเล่มและส่งมอบให้พื้นที่นำร่อง ๗ จังหวัด และจะพัฒนาไปเรื่อยๆ ตลอดจนมีแผนการประเมินผลชุดความรู้ด้วย

ทันตแพทย์หญิง ดร.อรุณี ลายธีระพงศ์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง (สจล.) ได้กล่าวว่าทางสถาบันได้มีการวิเคราะห์ความต้องการของผู้สูงอายุไทยและก่อนวัยสูงอายุไทย คาดว่าจะได้รับงบประมาณเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๔ นี้ การดำเนินงานนำชุดความรู้ไปใช้ต้องกำหนดเป้าหมาย ตัวบ่งชี้ก่อน

และประเมินผลได้ และมีข้อเสนอแนะว่า วันที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๔ ยกร่างเนื้อหาโดยกรมวิชาการให้เสร็จแล้วหลังจากนั้นนำไปใช้ในพื้นที่นำร่องก่อน

ประธานการประชุม กล่าวว่า คณะปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุขมีประเด็นปฏิรูปเร่งด่วนสูงสุด ๗ ประเด็น ที่เชื่อมโยงและสอดคล้องกับโครงการนี้ ได้แก่

๑) การพัฒนาระบบและกลไกการสร้างและบริหารจัดการผู้บริหารผู้สูงอายุที่บูรณาการความร่วมมือระดับชาติและพื้นที่

๒) การพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) ในการจัดการดูแลผู้สูงอายุในชุมชน

๓) การพัฒนาหลักสูตรการดูแลระยะยาว (Long Term Care) ผู้ป่วยและผู้สูงอายุสำหรับนักศึกษาพยาบาล

๔) การพัฒนาผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรพยาบาลให้มีทักษะและประสบการณ์เป็นผู้ฝึกอบรมผู้บริหารผู้สูงอายุ

๕) การพัฒนาผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรพยาบาลให้มีทักษะการดูแลระยะยาว (Long Term Care) สำหรับผู้ป่วยและผู้สูงอายุ

๖) การพัฒนาผู้บริหารผู้สูงอายุ โดยการร่วมดำเนินงานของหน่วยงานต่างๆ (จากโครงการของหน่วยงานต่างๆที่มีเป้าหมายและงบประมาณแล้ว สำหรับปี ๒๕๖๔-๒๕๖๕)

๗) การพัฒนาศักยภาพสมาชิกครอบครัวผู้สูงอายุให้เป็นผู้บริหาร โดยการมีส่วนร่วมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

โดยเฉพาะประเด็นที่ ๒ และ ๗ นางสาวสุธาทิพย์ จันทรักษ์ ได้นำเสนอแผนในที่ประชุม คณะทำงานปฏิรูปด้านสาธารณสุข Bigrock ที่ ๓ เรื่องผู้สูงอายุ

มติที่ประชุม มอบหมายกรมการแพทย์ไปปรับ และเรียบเรียงเนื้อหาให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการจัดทำชุดความรู้ เพื่อให้เข้าใจง่ายต่อภาคประชาชน และนำเสนอในที่ประชุมครั้งต่อไป

๔.๒ ความรู้เกี่ยวกับด้านช่องปาก

ผู้แทนสำนักทันตสาธารณสุข กรมอนามัย นำเสนอว่า หน้าที่ของกรมวิชาการคือการกลั่นกรองความรู้จากเนื้อหาวิชาการ นำไปสู่การปฏิบัติด้วยภาษาที่สื่อสารกับประชาชนได้ง่าย ผ่านสื่อและรูปภาพ หรือ infographic สำหรับประเด็นที่นำเสนอเน้นประเด็นหลัก ๒ ประเด็น ได้แก่ ๑. การป้องกันโรคที่เกิดจากพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม และ ๒. การชะลอความเสื่อมของฟันตามวัย โดยมีสาระเนื้อหาได้แก่การทำความสะอาดช่องปากเน้นให้ประชาชนเข้าใจวิธีการทำความสะอาดฟันอย่างถูกวิธี การใส่ฟันเทียมและการดูแลทำความสะอาดฟันเทียม การบริหารช่องปากเพื่อป้องกันน้ำลายแห้ง และการตรวจคัดกรองและการประเมินสุขภาพช่องปากเบื้องต้นด้วยตนเอง

มติที่ประชุม มอบหมายสำนักทันตสาธารณสุข กรมอนามัย ไปปรับเนื้อหาในส่วนของการบริหารกล้ามเนื้อปากให้มีเนื้อหาชัดเจน และเพิ่มเติมเนื้อหาอาการสำคัญที่ต้องไปพบแพทย์ และนำเสนอในที่ประชุมครั้งต่อไป

๔.๓ ความรู้เกี่ยวกับด้านอาหารและโภชนาการ

ผู้แทนสำนักโภชนาการ กรมอนามัย ได้นำเสนอเนื้อหา โภชนาการสำหรับผู้สูงอายุ ซึ่งประกอบด้วย สารสำคัญดังนี้ ความสำคัญของโภชนาการสำหรับผู้สูงอายุ โภชนบัญญัติ ๙ ประการสำหรับผู้สูงอายุ การจัดอาหารสำหรับผู้สูงอายุ เทคนิคการจัดอาหารสำหรับผู้สูงอายุ แนวทางในการจัดอาหารสำหรับผู้สูงอายุที่เบื่ออาหาร ตลอดจนการดูแลตนเองด้านโภชนาการสำหรับผู้สูงอายุ คาดหวังว่าเนื้อหารูปเล่มควรจะเป็นรูปภาพที่สื่อสารง่ายต่อประชาชนและผู้สูงอายุ

มติที่ประชุม มอบหมายสำนักโภชนาการ กรมอนามัย ไปปรับและเรียบเรียงเนื้อหาให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการจัดทำชุดความรู้ เพื่อให้เข้าใจง่ายต่อภาคประชาชน และนำเสนอในที่ประชุมครั้งต่อไป

๔.๔ ความรู้เกี่ยวกับพลัดตกหกล้ม

เนื่องจากผู้แทนจากกองป้องกันการบาดเจ็บ กรมควบคุมโรค ตติการกิจ คณะเลขานุการจึงเป็นผู้นำเสนอเนื้อหาแทน ดังนี้ ชุดความรู้ การป้องกันพลัดตกหกล้มในผู้สูงอายุ ประกอบด้วยเนื้อหา ๓ ส่วน ได้แก่ ๑. สถานการณ์การพลัดตกหกล้มในผู้สูงอายุไทย ๒. สาเหตุและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ๓. การป้องกันพลัดตกหกล้ม และ ๓. ตัวอย่างการออกกำลังกายสำหรับผู้สูงอายุ

มติที่ประชุม มอบหมายกองป้องกันการบาดเจ็บ เป็นแกนประสานกองกิจกรรมทางกายเพื่อสุขภาพ กรมอนามัย เข้ามามีบทบาทในการให้ข้อมูลเนื้อหาในเรื่องกิจกรรมทางกายสำหรับผู้สูงอายุ และเพิ่มเติมในประเด็น การจัดสภาพแวดล้อม เพื่อป้องกันการพลัดตกหกล้มและนำเสนอในที่ประชุมครั้งต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องอื่น ๆ (ถ้ามี)

นัดประชุมครั้งต่อไป ๑ เมษายน ๒๕๖๔ ณ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ

ปิดประชุม เวลา ๑๕.๐๐ น.

อำพล มุ่งคิด ผู้สรุปรายงานการประชุม
สุรชาติพิทย์ จันทรักษ์ ผู้ตรวจรายงานการประชุม